

Súd: Okresný súd Lučenec
Spisová značka: 5P/202/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6623204156
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 01. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lucia Šupenová
ECLI: ECLI:SK:OSLC:2024:6623204156.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Lučenec pred sudcom JUDr. Luciou Šupenovou vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom ako matka, zast. kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Veľký Krtíš, dieťa rodičov: matka C. D., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom: E. F. G. H. XXXX/X, XXX XX G., t. č. bytom: A. X, XXX XX G., štátna občianka SR, otec A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom: E. F. I. XXXX/XX, XXX XX G., štátny občan SR, za účasti Okresnej prokuratúry Lučenec, v konaní o návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec, o nariadenie výchovného opatrenia, takto

rozhodol:

I. Súd maloletému dieťaťu A. B., nar. XX.XX.XXXX n a r i a d' u j e výchovné opatrenie za účelom zabezpečenia odbornej pomoci pobytom v Súkromnom liečebno - výchovnom sanatóriu Senec, Centre pre deti a rodiny Senec, Diaľničná cesta 3, 903 01 Senec, najdlhšie na 6 mesiacov od faktického umiestnenia maloletého dieťaťa do Súkromného liečebného - výchovného sanatória Senec, Centrum pre deti a rodiny Senec, Diaľničná cesta 3, 903 01 Senec, neodkladným opatrením Okresného súdu Lučenec, č.k. 5P/202/2023-35 zo dňa 20.10.2023.

II. Súd z r u š u j e dňom právoplatnosti tohto rozsudku uznesenie Okresného súdu Lučenec, č.k. 5P/202/2023-35 zo dňa 20.10.2023, právoplatného a vykonateľného dňa 20.10.2023.

III. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec sa svojim návrhom o nariadenie neodkladného opatrenia a o nariadenie výchovného opatrenia zo dňa 18.10.2023 domáhal neodkladného opatrenia v znení, že súd ukladá povinnosť matke maloletého dieťaťa C. D., nar. XX.XX.XXXX, aby odovzdala maloletého A. B., nar. XX.XX.XXXX za súčinnosti Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec do starostlivosti H. G. - J. H. K. H., B. X, XXX XX H.. Zároveň navrhol, aby súd vydal rozhodnutie v nasledovnom znení: Súd ukladá maloletému A. B., nar. XX.XX.XXXX výchovné opatrenie - pobyt v Súkromnom liečebno-výchovnom sanatóriu CDR Senec, Diaľničná 3, 903 01 Senec na zabezpečenie odbornej pomoci najdlhšie na 6 mesiacov odo dňa vykonateľnosti tohto rozhodnutia. Svoj návrh odôvodnil tým, že maloletého eviduje Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec s poruchami správania od mesiaca júl 2021 na základe doručeného vyjadrenia Mestského úradu v Lučenci vo veci jeho problémového správania. Maloletý žije v spoločnej domácnosti s matkou, s partnerom matky a s maloletým G. L., nar. XX.XX.XXXX v Lučenci. Maloletý je v školskom roku 2023 žiakom 6. ročníka.

Matka maloletého je v súčasnosti nezamestnaná, do mesiaca august 2023 bola poberateľkou rodičovského príspevku. Jej partner pracuje v M. a vykonáva stavebné práce. Príjem do rodiny tvorí príjem zo závislej činnosti jej partnera v sume 800,-Eur mesačne. Z programového

systému úradu RSD o výplate sociálnych dávok bolo zistené, že jej príjem tvorí prídavok na maloletého G. v sume 60,-Eur mesačne a maloletého A. v mesiaci august 2023 bol pozastavený. Obývajú dvojizbový prenajatý byt. V čase šetrenia bol v domácnosti veľký neporiadok a hygiena na nízkej úrovni. Matka s maloletým A. dlhodobo má výchovné problémy, ktoré sa prejavovali v domácom, aj v školskom prostredí. Matku maloletý nerešpektoval, bol nervózny, agresívny, ničil hračky, školské pomôcky, neustále porušoval školský poriadok. Maloletý bol v mesiaci jún 2021 vyšetrený v CPPP a P Lučenec, kde mu bola diagnostikovaná aj dysgrafia a dysleksia. Maloletý bol vyšetrený v pedopsychiatrickej ambulancii L. N. v Rimavskej Sobote. Bola mu predpísaná farmakologická liečba. Mal diagnostikovanú zmiešanú poruchu správania a emotivity, poruchu školských zručností, hyperkynetickú poruchu správania a enurézu neorganického pôvodu. Dňa 03.02.2022 bol odporučený orgánom SPODaSK na vykonávanie opatrení ambulantom a terénnou formou do Centra pre deti a rodiny v Lučenci.

Dňa 30.04.2022 bolo z centra pre deti a rodiny úradu doručené priebežné hodnotenie, na základe ktorého vyplynulo, že matka sa na dohodnuté stretnutia dostavila len dvakrát. Počas prvých dvoch stretnutí si dohodli pravidlá a termín stretávania tak, aby to rodine vyhovovalo, napriek tomu matka nerešpektuje dohodnuté pravidlá. Po komunikácii so základnou školou zistili, že maloletý je dosť v povedomý zamestnancov základnej školy. Často si vytvára školské pravidlá a nerešpektuje ich. Zo strany rodiča pociťujú nedostatočnú starostlivosť a problémy vo výchove. Počas krátkeho obdobia spozorovali nevhodné výchovné postupy matky, maloletý nepozná hranice v rámci svojho veku. Matka nemá vedomosť, kde sa maloletý po ukončení vyučovania zdržiava. Maloletý sa zdržiava v OC Galéria v priestoroch spoločnosti Orange, kde sa napája na ich WIFI a hrá hry.

Dňa 09.06.2022 sa v Centre pre deti a rodiny Lučenec uskutočnila prípadová konferencia ohľadne maloletého A., a to z dôvodu problematickej spolupráce s matkou a jej nespokojnosti na vykonávaní opatrení. Cieľom prípadovej konferencie bola pomoc a podpora pri riešení výchovných problémov maloletého dieťaťa, hľadanie riešení, návrhov a prijatie konkrétnych úloh. Po dohodnutí pravidiel na prípadovej konferencii matka nespokojovala aj naďalej a na telefonáty nereagovala. Maloletému A. bolo uznesením Okresného súdu Lučenec, č.k. 7P/42/2022 zo dňa 30.09.2022, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 05.11.2022 nariadené výchovné opatrenie - pobyt v Diagnostickom centre Ružomberok po dobu šiestich mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia. Dňa 10.02.2023 bola úradu doručená správa z Diagnostického centra Ružomberok, v ktorej členovia dislokačnej komisie odporúčajú ukončenie výchovného opatrenia súdu a návrat maloletého do domáceho prostredia. Naďalej odporúčajú pokračovať v psychologickom vedení v spáde a spoluprácu so školským psychológom, prípadne kontaktovať CPPP a P. Doporučujú spolupracovať so sociálnou kuratelou a monitorovať rodinnú situáciu. V prípade opätovného zlyhania, resp. ťažkostí s usmerňovaním jeho správania odporúčajú umiestnenie maloletého v liečebno - výchovnom sanatóriu.

Dňa 25.01.2023 bol na Okresnom súde v Lučenci podaný návrh o zverenie maloletého A. do náhradnej osobnej starostlivosti starej matke. Maloletý bol rozsudkom Okresného súdu Lučenec, č.k. 7P/30/2023 zo dňa 14.04.2023, právoplatného dňa 21.05.2023 zverený do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky. Tá mu zabezpečovala starostlivosť po návrate z diagnostického centra.

Dňa 14.07.2023 stará matka maloletého dieťaťa umrela a po jeho návrate do rodinného prostredia matky, ako aj nástupe do školy došlo k opätovným vážnym výchovným problémom. Matka naďalej so školou nespokojovala, voči výchovným problémom sa stavala nezodpovedne, uviedla, že maloletý neužíva predpísanú medikamentóznú liečbu.

Okresný súd v Lučenci vydal následne Uznesenie, č.k. 5P/153/2023-13 zo dňa 03.08.2023, na základe ktorého neodkladným opatrením maloletého dočasne zveril do osobnej starostlivosti matky C. D..

Dňa 11.09.2023 úrad požiadal o poskytnutie súčinnosti Základnú školu, ktorú maloletý navštevuje. Úradu bolo dňa 29.09.2023 doručené hodnotenie na maloletého. Zároveň dňa 04.10.2023 uvedená ZŠ ohľadom jeho problémového správania požiadala úrad o zúčastnenie sa na prípadovej konferencii, ktorá sa konala dňa 11.10.2023 za účasti ÚPSVaR Lučenec, zákonného zástupcu a Mesta Lučenec. Dňa 16.10.2023 bolo úradu doručené vyjadrenie Mesta Lučenec. Rodine úrad poskytuje poradenstvo. Intervencie sú zamerané na zdôrazňovanie dôležitosti zadávania hraníc maloletému dieťaťu a ich dôsledné dodržiavanie. Matka výchovu maloletého nezvláda. Má naďalej poruchy správania, matka je nezodpovedná a ľahostajná.

2. Z pohovoru so zákonným zástupcom maloletého zo dňa 14.09.2023, vykonané triednym učiteľom Základnej školy v Lučenci, ktorú maloletý navštevuje a ktorej je žiakom 6. C triedy vyplýva, že s matkou

dohodnutý termín pohovoru dňa 13.09.2023 sa matka nezúčastnila, telefonicky sa ospravedlnila, na základe čoho bolo preložené na 14.09.2023, na ktoré sa taktiež matka nedostavila, nezúčastnila a neospravedlnila svoju neprítomnosť. (č.l. 7 spisu)

3. Zo záveru správy Základnej školy, E. J. XXXX/XX, G. zo dňa 25.09.2023 súd má za preukázané, že Patrikove správanie je výrazne zhoršené od minulého školského roku, predpokladajú, že je to spôsobené úmrtím starej matky na ktorú bol maloletý citovo naviazaný. Bola preňho pozitívnym vzorom. Maloletý mal naplnené všetky biologické potreby a do školy chodil spokojný. Momentálne je jeho stav a správanie neakceptovateľné v školskom prostredí. Je to potrebné riešiť výchovným opatrením, nielen zo strany školy, ale aj nápravou v domácom prostredí, čo je veľmi komplikované vzhľadom na to, že matka nespolupracuje. (č.l. 8-10 spisu)

4. Zo Zápisnice z prípadovej konferencie zo dňa 11.10.2023 spísanej Základnou školou, ktorú maloletá navštevuje v Lučenci má súd za preukázané, že matka bola oboznámená s tým, že sú viditeľné rozdiely v správaní maloletého po jeho návrate z diagnostického centra do osobnej starostlivosti starej matky a súčasnej situácie, kedy je opäť v starostlivosti matky. Maloletého správanie je nevyspytateľné, je impulzívny, konfliktný, reaguje nevhodným a niekedy až agresívnym spôsobom. Jeho správanie je nebezpečné pre ostatných žiakov v triede. Nenosí do školy desiaty, pýta si jedlo aj peniaze od iných žiakov a učiteľov. Škola zvažovala aj možnosť jeho vzdelávania podľa individuálneho vzdelávacieho plánu, kde by sa vzdelával aj v domácom prostredí, čo však vzhľadom k aktuálnej situácii v rodine nepovažujú za vhodné riešenie. Maloletého často vidieť potulovať sa po meste v obchodnom centre, zo strany matky je potrebné stanoviť pravidlá a hranice maloletému dieťaťu, ktorý ale matka musí dodržiavať a toto u nej absentuje. Matka uviedla, že ju maloletý nerešpektuje, problémy so správaním má aj doma. Neužíva lieky, nakoľko mu ich pani psychiatricka bez kontrolného vyšetrenia osobnej konzultácie nemohla predpísať. Na kontrolnom vyšetrení s maloletým matka nebola. Taktiež matka nechodí ani k L. N., detskej psychiatricke, naposledy tam bol maloletý na kontrole v máji 2023. Matka bola oboznámená s možnosťou umiestnenia maloletého do liečebno - výchovného sanatória v Senci na základe predchádzajúceho podnetu zo strany školy a v záveroch z diagnostického pobytu. Ďalšou možnosťou bolo umiestnenie maloletého do Reedukačného centra, avšak takéto umiestnenie si vyžaduje dlhší čas. Riaditeľka základnej školy sa vyjadrila k incidentu, ku ktorému došlo v triede v septembri 2023, kedy maloletý v afekte rozbil stoličku, školskú lavicu pri ktorom došlo k ohrozeniu bezpečnosti ostatných žiakov. Je neprípustné, aby sa podobné správanie žiakov v škole vyskytovalo. Škole týmto vznikla škoda vo výške 60,-Eur. Škola na základe uvedených skutočností trvala na umiestnení maloletého do režimového výchovného zariadenia - do liečebno - výchovného sanatória alebo reedukačného centra. (č.l. 17-18 spisu)

5. Z písomného záveru správy Diagnostického centra v Ružomberku zo dňa 23.11.2022 má súd za preukázané, že v čase jej spísania aktuálne intelektuálne schopnosti maloletého sa nachádzali v dolnom pásme priemeru. Jeho osobnosť je v pubescentnej fáze, disharmonicky sa vyvíjajúca smerovaná k extroverzii. Emocionalita je u maloletého nezrelá vo vývine a labilná. Prítomné sú infantilné prejavy v konaní, je výrazne egocentrický, zameraný na uspokojenie predovšetkým svojich vlastných potrieb. Je u neho znížená empatia, citlivosť voči druhým ľuďom, k ich potrebám a prežívaniu je málo vnímavý. Ťažšie nadväzuje a udržiava primerané interpersonálne kontakty. V sociálnych interakciách sa vyskytujú najmä konflikty verbálneho charakteru (posmievanie, urážanie, osočovanie), ale aj fyzického charakteru. Má tendenciu pútať na seba pozornosť často nevhodným spôsobom. (č.l. 22-25 spisu)

6. Uznesením Okresného súdu Lučenec, č.k. 5P/202/2023-35 zo dňa 20.10.2023, právoplatného a vykonateľného dňa 20.10.2023 súd nariadil neodkladné opatrenie, ktorým uložil povinnosť matke maloletého dieťaťa odovzdať maloleté dieťa A. B., nar. XX.XX.XXXX do dočasnej starostlivosti Súkromného liečebno-výchovného sanatória - CDR Senec za súčinnosti Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Lučenec. Zároveň súd rozhodol, že toto neodkladné opatrenie bude trvať do právoplatnosti rozhodnutia súdu vo veci nariadenia výchovného opatrenia nad maloletým dieťaťom. (č.l. 35-41 spisu)

7. Z písomného Oznámenia umiestnení maloletého dieťaťa poskytnutej Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec zo dňa 27.10.2023 má súd za preukázané, že maloletý bol odovzdaný na základe

nariadeného neodkladného opatrenia do starostlivosti Súkromného liečebno-výchovného sanatória - CDR Senec. (č.l. 51 spisu)

8. Písomným podaním zo dňa 14.11.2023, doručeným dňa 16.11.2023 tunajšiemu súdu vstúpila do konania Okresná prokuratúra Lučenec. (č.l. 63 spisu)

9. Z lustrácie Úradu geodézie, kartografia katastra SR v rozsahu celého územia SR vytvorené cez portál el. služieb katastra nehnuteľností má súd za preukázané, že rodičia maloletého dieťaťa nie sú vlastníkami nehnuteľnosti na území SR. (č.l. 75-76 spisu)

10. Z písomnej Odpovede Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec zo dňa 30.11.2023 má súd za preukázané, že matka maloletého dieťaťa poberá prídavok na dieťa od 01.07.2011 do trvá v aktuálnej výške 60,-Eur. Otec maloletého dieťaťa nepoberá dávky vyplácané úradom. (č.l. 86 spisu) Rodičia maloletého dieťaťa nie sú vedení v evidencii uchádzačov o zamestnanie vedenej úradom. (č.l. 90 spisu)

11. Z písomnej Odpovede Sociálnej poisťovne zo dňa 01.12.2023 má súd za preukázané, že matka maloletého dieťaťa je v čase podania odpovede evidovaná v registri poistencov a sporiteľov starobného dôchodkového sporenia vedenou sociálnou poisťovňou ako fyzická osoba, ktorá sa osobne a celodenne stará o dieťa do 6 rokov jeho veku od 01.04.2023 do trvá, nie je poberateľkou dávok sociálneho poistenia. Otec maloletého dieťaťa nie je evidovaný od 14.04.2021 v registri poistencov a sporiteľov starobného dôchodkového sporenia vedenou sociálnou poisťovňou a nie je poberateľom dávok sociálneho poistenia. (č.l. 95 spisu)

12. Z lustrácie v evidencii vozidiel Okresným riaditeľstvom PZ v Lučenci, Okresným dopravným inšpektorátom zo dňa 05.12.2023 má súd za preukázané, že rodičia maloletého dieťaťa nie sú vlastníkami osobného motorového vozidla. (č.l. 104-106 spisu)

13. Z písomného Oznamenia a odôvodnenia pobytu maloletého v domácom prostredí počas Vianočných prázdnin 2023, poskytnutej Súkromným liečebno-výchovným sanatóriom v Senci zo dňa 16.12.2023 má súd za preukázané, že maloletý bude počas Vianočných prázdnin 2023 v termíne od 22.12.2023 do 07.01.2024 prepustený na pobyt do domáceho prostredia. Dôvodom, pre ktorý bude maloletý v danom termíne v domácom prostredí je overenie dosiahnutých zmien v správaní v prirodzených podmienkach a upevňovanie rodinných väzieb. Maloletý dosahoval v zariadení dlhodobo dobré hodnotenie, preto je potrebné posilnenie a overenie pozorovaných zmien vo voľnejších podmienkach. Pobyt bude monitorovaný ich zariadením v súčinnosti s orgánom SPODaSK a v prípade akýchkoľvek problémov, porušení pravidiel priepustky bude maloletý stiahnutý späť do zariadenia. (č.l. 112 spisu)

14. Z písomného Záveru priebežnej správy z pobytu maloletého poskytnutej Súkromným liečebno-výchovným sanatóriom v Senci zo dňa 08.12.2023 vyplýva, že opatrenie nariadené nad maloletým dieťaťom plní svoj účel. Maloletý dokáže zjavne prosperovať v oblasti zlepšovania správania, ako aj prípravy do školy. Vzhľadom ku krátkosti pobytu a jeho doteraz nevyužitému potenciálu odporúčajú nariadenie výchovného opatrenia na dobu 6 mesiacov. (č.l. 115 spisu)

15. Z opatrovaneckého spisu súd zistil, že nad maloletým bolo Uznesením Okresného súdu Lučenec, č. k. 7P/42/2022-96 zo dňa 30.09.2022 nariadené výchovné opatrenie – pobyt v DC Ružomberok po dobu 3 mesiacov za účelom odbornej diagnostiky. Situácia v rodine bola toho času zložitá, žil totiž v neúplnej rodine s matkou a s jej partnerom. Jeho biologický otec po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody sa o maloletého nezaujímal, žil potulným spôsobom života na neznámom miest. Maloletý A. sa už toho času dopúšťal nevhodného správania v škole, nerešpektoval svojich rodičov, učiteľov a ani spolužiakov, pričom dochádzalo k nevhodným prejavom v jeho správaní v škole vo forme vulgárnych nadávok, agresivity a sexuálneho správania.

16. Súd na základe vykonaného dokazovania mal za preukázané splnenie podmienok pre nariadenie výchovného opatrenia nad maloletým podľa § 37 ods. 3 písm. b) Zákona o rodine, t.j. zabezpečením odbornej pomoci maloletému, vhodnej výchovy a vzdelávania. Maloletý sa nachádza od 26.10.2023

v starostlivosti Súkromného liečebno-výchovného sanatória v Senci na základe Uznesenia Okresného súdu Lučenec, č.k. 5P/202/2023-35 zo dňa 20.10.2023. Vo vzťahu k maloletému bolo, ako vyplýva z vyššie uvedeného celkovo jedenkrát nariadené výchovné opatrenia rovnakého charakteru, ktorým bol maloletý zverený do starostlivosti Diagnostického centra v Ružomberku. Na základe písomného stanoviska Súkromného liečebno- výchovného sanatória v Senci zo dňa 08.12.2023 maloletý bol do zariadenia umiestnený pre výchovné problémy v domácom, ale aj v školskom prostredí, nerešpektovania autorít, agresívne správanie, opakované porušovanie školského poriadku, nezvládania výchovy matkou, zanedbávanie maloletého zo strany matky. Maloletý doteraz nespracoval smrť svojej starej matky, ktorej bol zverený do NOS, ktorá mala pozitívny vplyv na neho, pričom po jej smrti a návrate k matke sa jeho správanie opäť zhoršilo. Vo vzdelávaní sa prejavuje relatívne dobrý výkon. Je nutné dosiahnuť u neho ešte pravidelné nosenie pomôcok do školy a písanie si domácich úloh a nezabúdanie na ne. V škole v rámci komunikácie je usmerniteľný. Odstránil skákanie do reči. Jeho správanie možno hodnotiť ako zlepšené, ukludnené. V decembri bolo zlepšené správanie aj v škole, ustalo vyvolávanie konfliktov. Pri potrebe zvýšenia výkonu občas ešte používa výhovorky, ale vo všeobecnosti má potenciál pre dosahovanie lepších výsledkov ako sú aktuálne. Zlepšuje sa u neho frustračná tolerancia, ktorá je zjavná tým, že na odmietnutie naplnenia jeho potreby už reaguje oveľa zrelšie a menej infantilne. Konflikty už nevyvoláva. Príprava na vzdelávanie je stále povrchná a náročná. Pre zlepšenie správania bol už chválený. Odporúčajú nariadenie výchovného opatrenia v trvaní 6 mesiacov.

17. Súd nariadil výchovné opatrenie bez toho, aby uložil CPDaR Senec odovzdať maloletého do ich starostlivosti, pretože maloletý sa v čase rozhodnutia súdu v centre už nachádza na základe neodkladného opatrenia. Súd vymedzil trvanie výchovného opatrenia počnúc dňom faktického odovzdania maloletého do starostlivosti sanatória na základe neodkladného opatrenia vydaného počas konania. Pri určení počiatku trvania výchovného opatrenia sa súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe Krajského súdu v Banskej Bystrici, a to rozsudku č. k. 17CoP/35/2021-184 zo dňa 27.10.2021 a uznesenia č. k. 14CoP/33/2021-154 zo dňa 05.10.2021. V uvedených rozhodnutiach odvolací súd konštatoval, že nie je možné započítavať do doby trvania výchovného opatrenia umiestnenie maloletého dieťaťa do zariadenia neodkladným opatrením, pretože rozhodnutie o výchovnom opatrení je konštitutívne, pôsobí ex nunc a nie späťne. Zákon pritom neupravuje (ako je to v prípade väzby) započítanie pobytu dieťaťa na základe neodkladného opatrenia do trvania výchovného opatrenia, pretože ide o dva rozdielne inštitúty.

18. Súd procesnú možnosť odklonu od rozhodovacej praxe odvolacieho súdu zakladá na článku 2 ods. 3 CSP. Tiež súd odkazuje na právny názor, podľa ktorého: „Súd v prvom rade poukazuje na to, že právna teória i súdna prax rozoznávajú dva základné typy záväznosti rozhodnutí najvyššieho súdu a to záväznosť kasačnú (inštančnú, t.j. v tej istej veci) a záväznosť precedenčnú 16P/61/2022 (judikatórnu); kým v prípade tzv. kasačnej záväznosti je súd nižšieho stupňa vždy povinný pri nezmenených skutkových a právnych okolnostiach veci bezvýhradne akceptovať právny názor najvyššieho súdu vyjadrený v zrušujúcom rozhodnutí, v prípade tzv. precedenčnej záväznosti existuje možnosť, aby všeobecný súd rôzneho stupňa (ne)reflekoval právne závery najvyššieho súdu tým, že v dobrej viere predostrie konkurujúce úvahy a začne s konkrétnym rozhodnutím najvyššieho súdu zmysluplný právny dialóg (porovnaj napríklad uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Cdo/155/2011 zo dňa 21.12.2011); v tomto prípade vo svojej podstate argumentačnej záväznosti sa môže súd nižšieho stupňa odkloniť od príslušného súdneho rozhodnutia (rozhodnutí) najvyššieho súdu za predpokladu predloženia kritickej konfrontácie jeho dôvodov, podľa ktorých sa nemohol v obdobnej skutkovej a právnej situácii s predmetným rozhodnutím stotožniť; tento prístup sa preto nepovažuje za porušenie princípu právnej istoty.“ (uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 17Co/410/2014 zo dňa 14.05.2014)

19. Pri odklone od uvedenej rozhodovacej praxe je si súd vedomý toho, že procesný predpis neupravuje kumuláciu, resp. započítavanie doby strávenej maloletým v zariadení na základe neodkladného opatrenia do doby trvania výchovného opatrenia. Jediné ustanovenie, ktoré upravuje dĺžku trvania výchovného opatrenia je ustanovenie § 37 ods. 3 písm. a), b) Zákona o rodine. To stanovuje, že výchovné opatrenie môže trvať najdlhšie šesť mesiacov. Súd pri určení počiatku trvania výchovného opatrenia (od faktického umiestnenia maloletého dieťaťa do zariadenia) však vychádzal z účelu neodkladných opatrení v mimosporovom procese. Nariadenie neodkladného opatrenia podľa § 367 CMP predstavuje faktické opatrenie smerujúce k zabezpečeniu riadnej starostlivosti o

maloleté dieťa. Jeho nariadenie prichádza do úvahy vtedy, ak dieťaťu nie je poskytovaná riadna starostlivosť a sú dané odôvodnené potreby, aby starostlivosť o maloleté dieťa prevzala iná osoba, ktorá je spôsobilá riadnu starostlivosť dieťaťu poskytnúť. Významné pre danú vec teda je, že neodkladné opatrenie je opatrením na zabezpečenie rozhodnutia vo veci samej, t. j. aby rozhodnutie vo veci samej dosiahlo svoj účel. V konaní o nariadenie výchovného opatrenia neodkladné opatrenie slúži tomu, aby sa predišlo omeškaniu s výchovou v zariadení, do ktorého má byť maloleté dieťa rozhodnutím vo veci samej zverené na výkon výchovného opatrenia. To nachádza svoj odraz aj v tom, že súdy maloleté deti neodkladným opatrením zverujú do rovnakého zariadenia, do ktorého majú byť zverené rozhodnutím vo veci samej. Dôvodom tohto postupu je, že deti, ktorým má byť poskytnutá odborná pomoc podľa § 37 ods. 3 písm. b) Zákona o rodine, vykazujú problémy v správaní, ktoré nie je možné naprávať v rámci tzv. bežných centier pre deti a rodiny. Deti s týmto druhom výchovných problémov potrebujú nevyhnutne a naliehavo odbornú pomoc. Tá sa však reedukačných centrách alebo liečebno-výchovnom sanatóriu, začne vykonávať už od zverenia maloletého dieťaťa, pretože taký je charakter týchto zariadení. Uvedené zariadenia nemajú špeciálne oddelenia pre deti, ktoré sa tam nachádzajú len na základe neodkladného opatrenia a na deti, ktorým už bolo výchovné opatrenie nariadené. Naopak, odovzdaním maloletých detí do špecializovaných zariadení sa začína s deťmi pracovať a uplatňujú sa voči nim odborné metódy. Dokonca, pri reedukačných centrách sú maloleté deti od nariadeného neodkladného opatrenia v tzv. režimovom zariadení. Preto súdy už pri vydávaní neodkladného opatrenia vychádzajú z dostatočne osvedčeného skutkového stavu, ktorý sa čo najviac približuje tzv. preukázanému skutkovému stavu. Svedčí o tom aj konanie v danej veci, keď od nariadenia neodkladného opatrenia opatrovník nemal potrebu predložiť ďalšie dôkazy, pretože túto povinnosť si už splnil pri návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Preto dôvodom, pre ktorý je podľa názoru súdu potrebné počítať trvanie výchovného opatrenia od faktického umiestnenia dieťaťa neodkladným opatrením je, že od okamihu umiestnenia dieťaťa do liečebno-výchovného sanatória (prípadne reedukačného centra) sa voči dieťaťu vykonávajú činnosti ako po nariadení výchovného opatrenia. Z toho dôvodu je § 37 ods. 3 písm. a), b) Zákona o rodine potrebné vykladať tak, že výchovné opatrenie môže trvať najdlhšie šesť mesiacov od umiestnenia maloletého dieťaťa do zariadenia. V opačnom prípade by mohlo dôjsť k tomu, že voči dieťaťu by boli výchovné opatrenia realizované dlhšie, ako je zákonom stanovená doba. Hmotné právo pri dĺžke výkonu opatrení nerozlišuje, či sa dieťa v liečebno-výchovnom sanatóriu nachádza na základe dočasného procesného opatrenia, alebo na základe rozhodnutia súdu vo veci samej. Preto posúdenie dĺžky trvania výchovného opatrenia nemôže byť závislé od právnej úpravy procesného charakteru (§ 120 CMP v spojení s § 367 CMP), podľa ktorej vo veciach maloletých detí nie je možné rozhodnúť len na základe neodkladného opatrenia. Rozhodujúce je, odkedy sa dieťa v zariadení na výkon výchovného opatrenia nachádza. Totožný právny názor eklatantne bol zaznamenaný v Zápisnici z rokovania občianskoprávneho kolégia Krajského súdu Banská Bystrica zo dňa 13.04.2023.

20. Právoplatnosťou tohto rozhodnutia odpadnú dôvody, pre ktoré bolo nariadené neodkladné opatrenie. Z toho dôvodu súd neodkladné opatrenie nariadené uznesením č. k. 5P/202/2023 zo dňa 20.10.2023 zrušil podľa § 363 CMP ku dňu nadobudnutia právoplatnosti tohto rozhodnutia.

21. o trovách konania súd rozhodol v súlade s § 52 CMP, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie, ktoré sa podáva v lehote 15 dní odo dňa doručenia písomného vyhotovenia rozsudku prostredníctvom Okresného súdu Lučenec, B. O. XX, XXX XX G. na Krajský súd v Žiline, a to písomne.

Odvolanie je potrebné predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na trovy toho, kto odvolanie podal.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 62 ods. 1, 2 CMP, odvolanie je možné odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Podľa § 63 CMP, v odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Podľa § 64 CMP, zmena návrhu na začatie konania je v odvolacom konaní prípustná.

Podľa § 65 CMP, odvolací súd nie je viazaný rozsahom odvolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu.

Podľa § 66 CMP, odvolací súd nie je odvolacími dôvodmi viazaný.

Podľa § 67 CMP, na vady konania pred súdom prvej inštancie prihliada odvolací súd, len ak mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (Exekučný poriadok).

Podľa § 63 Exekučného poriadku, ak podkladom na exekúciu je exekučný titul, v ktorom sa ukladá povinnosť zaplatiť peňažnú sumu, exekúciu možno vykonať

- a) zrážkami zo mzdy a z iných príjmov,
- b) príkázaním pohľadávky,
- c) predajom hnutelných vecí,
- d) predajom cenných papierov,
- e) predajom nehnuteľnosti,
- f) predajom podniku,
- g) príkazom na zadržanie vodičského preukazu.